

Humor MOZAIK

Szöveg nélkül

— Rendben van, pontosan kétszáz méter

Herdozható elektronikus detektor

A Román Szakszervezetek Tanácsának munkásvédelmi tudományos kutató intézetében az elektronikai laboratóriumi munkaközössége herdozható elektronikus detektort szerkesztett, amely különböző munkahelyeken (tárna mélyén, a kőalaj-, vegyi és kohászati üzemekben stb.) automatikusan jelzi a gázok és gyúlékony gőzök koncentrációját. A készülék állandó ellenőrzést gyakorol és riasztó szirénával vagy lámpával jelzi, amikor a gázok, vagy gázok elérik a minimális gyúlékonysági fokot. A szirénák vagy a lámpák a készüléktől nagyobb távolságra is elhelyezhetők.

Új mongol város épül

A mongóliai Darhan körzetében a közeljövőben felépül a népi Mongólia második legnagyobb ipari városa. A körzetben 1961–1965 években szovjet segítséggel óriási hőerőművet építenek, s olyan szénbányát tárna fel, amely évente egymillió tonna kőszént biztosít az országnak. A darhani körzet ezenkívül hatalmas gabonaterülettel, új vasútvonallal, magasfeszültségű villanyvezetékkel és egyéb fontos

termelési berendezéssel gazdagodik. Az új gazdasági körzet felépítésében több mint 10 szovjet tudományos kutatóintézet vesz részt.

Jelenleg Darhan város felépítésének területén befejeződtek a geológiai munkálatok. Csaknem 4 ezer négyzetméternyi területen elvégezték a szükséges topográfiai munkálatokat. A város lakossága egy év alatt ötszörösére növekedett, s 1980-ig meghaladja a 10 ezer főt.

Társadalmi munka, előadói verseny az élelmiszer-kiskereskedelmi vállalatnál

Immár a negyedik számú üzemi híradó látott napvilágot a Szegedi Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat kiadásában. A stencilles kis újság beszámol arról, hogy a »Tegyük szebbé, csinosabbá boltjainkat« mozgalom eredményei során a KISZ-fiatalok segítségével 28 ezer forint értékű társadalmi munkát végeztek el eddig a különböző üzletekben. A tisztasági versenyben az ezereforintos első díjat a Széchenyi téri 8-as számú áruháza nyerte, második lett a 30-as számú üzlet. (Lenin körút), a harmadik helyezést pedig a Jókai utcai 57-es számú bolt érte el. A három leg-

jobb kirakatfelelős sorrendben Bartucz József, Volka Éva és Szőlősi Lászlóné.

A munkaverseny értékeléséből kitűnik, hogy a vállalat egyik felajánlását, miszerint az egy bolti dolgozóra eső forgalmat 44 ezer forintba emelik, már túlteljesítették: eddigi eredményük 46 ezer 670 forint. A tanbóltok közötti munkaverseny győztese a 116-os húsbolt lett. A Kiskereskedelmi Minisztérium által kezdeményezett hazai kakaó-eladási versenyben a 8-as számú áruháza a második helyezést érte el. Ennek elismeréséül Józsa János áruháza vezető négy napos prágai jutalomutazásban vett részt.

Olvasónk írja

Régi kívánság teljesült

Már régi óhajuk volt az újszegedi lakosoknak, hogy területükön délután is legyen fogászati rendelés. Eddig csak délelőtt volt és fogpótlást sem végeztek. Ezért a délelőtti műszakban dolgozóknak be kellett járniuk az SZTK-ba, ami nem kis fáradságot és idővesztést jelentett. Október 12-én a tanács tag-beszámoló azzal a kéréssel fordultunk tanácsunkhoz és a kerületi párt-szervezethez, hogy segítsék kérésünk teljesítését. Alig telt el egy hét és bevezették Újszegeden a délutáni fogászati rendelést, és most már fogpótlást is biztosítanak. Szeretnénk megköszönni ezt a segítségnyújtást mindazoknak, akik kérésünk elintézésében fáradoztak.

Bullás Mária

SZEGED a hazai lapokban

25.

BÁTYAI Jenő: Beszámoló a Szegedi Élelmiszeripari Anktóról. (1962. jún. 20–21.] *Élelmiszeri Ipar*, október.

GRUBER László: A Szegedi Tudományegyetem felvette József Attila nevét. *Felsőoktatási Szemle*, október.

GYÖRGY István: A Szegedi Szabadtéri Játékok sikere: kötelező idegenforgalom, október.

H. K.: Mindenütt könyv... *A Könyv*, október. (A szegedi könyvtarjesztés dícsérete.)

NOVÁK István: Dávid Lajos (1889–1962). *Gyógyászati Szemle*, október.

FELLEGI István: Jelen-tem alásan... *Ludas Mátyi*, okt. 25. (Anekdoták a régi szabadtéri játékok idejéből.)

[TAKÁCS] AKÁCS László: Szegedi híradó. *Magyar Ifjúság*, okt. 27. (Az ifjúsági klubok életéből.)

Akadémia a szegedi termelőszövetkezetekben. *Népszabadság*, okt. 30.

Odessa körút és lakónegyed Szegeden. TÓTH Béla felvétele. *Népszabadság*, okt. 31.

KÁLDOR Márton: Szabadtéri problémák. *Muzsika*, november. (A szegedi híradó is.)

PETER László-SZÓKE György: Juhász Gyula oroszul. *Nagyvilág*, november.

[SZENTHEGYI István] (szí): Szegedi vendégművésznő... *Film, Színház, Muzsika*, nov. 2. (Ivánka Irén beugrása az Operaházban a Trubadúr Azucena-szerepében.)

Új ipari központ Dél-Magyarországon. *Esti Hírlap*, nov. 2.

CSEHÁLMY Imre: A csengő (Jegyzetek megyei párttervezetkeztől). *Népszabadság*, nov. 2. (A Csongrád megyeirol.)

Paprikarekord: 34 cső egy bokron. *Népszabadság*, nov. 2. (A Felszabadulás Tsz-ben.)

CSEHÁLMY Imre: Szegedi ősz. *Népszabadság*, nov. 3.

EGMONT

Bemutató a Szegedi Nemzeti Színházban

Goethe, a legnagyobb német költők egyike, a világirodalom kiemelkedő alakja, elsősorban nem drámaírónak érezte és tartotta magát. Azt mondta, egész életében a színpad ellen írt: mindig a lírából indult ki. Ne cáfoljuk meg ebben Goethét. Az Egmont-ban például határozottan sok az epikus vonás. Ember- és érzelmábrázolásának gazdagsága, színessége azonban mégis kétségtelenül a legnagyobb drámaírók méltó társává teszi a német költőfejedelmet. Bizonyára ez vezette Sebestyén Károlyt, a hajdani Országos Színűvészeti Akadémia tanárát, amikor híres Dramaturgiájában ezt írta az Egmont-ról: »ez a tragédia erős és férfias, gyöngéd és megható, anélkül, hogy siránkozó volna, fő- és mellékalakjaiban egyazon tökéletes műgonddal készült, fennáll Goethe alkotásainak magasztán, és ma is élő része a német dráma organizmusának«. A könyv, amelyben ezek a sorok megjelentek, 1919-ben látott napvilágot. Az azóta eltelt évtizedek ilyen szempontból nem jelentettek sokat: úgy gondoljuk, Sebestyén Károly véleményén ma sem szükséges változtatni.

Abban a korban, amikor

ezt a történelmi tragédiát írta, az Egmont — illetőleg főhőjének színpadi alakításai ezzel a drámaival együtt — főképpen abban jelentettek újat, hogy a felvilágosodás színpadi műveinek száraz értelmessége után, mintegy annak ellenhatásaként, a felfokozott szenvedélyek ábrázolása Goethe színpadi műveiben jelentkezett először, néhány kevésbé sikerült kísérlet után, világirodalmi szintű tolmácsolásban. Másrészt az ő darabjaiban kapott teret először a polgárság eszmé- és érzelmevilága, mint a feudalizmussal szembeszögölő, a kislejedelmi önkénnyel szembeszögölő erő. Az Egmont nem polgári tragédia ugyan, hanem történelmi dráma, az azonban mégis kétségtelen, hogy az említett vonások ebben az alkotásban is jelen vannak.

De mit mond mindez a manák, a ma emberének? Ebben a tekintetben mindegyik a mű humanitása emelendő ki. Azt hisszük, ez a következetes emberszeretet az, amely ezt a művet életbentartja. A feudális önkény ellen az ember szabadságáért harcoló Goethe a nézőt Egmont példájának humanista szemléletű bemutatásával rettenteli el a zsarnokságtól.

Nagy feladatra vállalkozott a Szegedi Nemzeti Színház együttese, amikor elhatározta az Egmont színpadavivését. A nehézségek nem abban jelentkeztek, hogy a mű mondanivalóját, tartalmát, lényegét közelítsék a mai nézőkhöz. Ez adott dolog volt: benne van magában a műben. A fő problémát az okozta, hogy a művet modern szellemű előadásban és anélkül kellett színpadra vinni, hogy a bemutató stílusatlansá válgék. A sok pátozt, az érzelmeknek azt a felfokozottságát, amely ebben a tragédiában elemi erővel nyilvánul meg, a mai néző már nem nagyon szereti. Az előadásnak tehát ebben a tekintetben bizonyos mérsékelt hangot kellett eltalálnia. Azt hisszük, ez lényegében sikerült, noha bizonyos, az előadás ebből a szempontból nem teljesen egyenletes. Túl-pátoztal nagyon nem

(Liebmann felv.)

Mecs Károly és Földi Teri

találkoztunk az előadásban, inkább a túlzott egyszerűsége, bizonyos fokú szürkítésre szeretnénk figyelmeztetni. Alapjaiban azonban mégis jól eltalált az előadás hangja. Komor István rendezése úgy biztosította a modern játékstílust, hogy az előadásban, a színészi alakításokon érződött a kor, amelyben a tragédia megszületett.

Vitatkozunk

kell viszont a rendezéssel Egmont alakításának megformálásával kapcsolatban. Egmont — Goethe szerint — kedves, vidám, szép és hódító lovag. S mit látunk ebből az emberből az előadásban? Végig komoran súlyos, nehéz és tragikus egyéniséget, akiből szinte minden könnyedség hiányzik. A többi szereplő ugyan elmondja róla, hogy nem veti meg az élet könnyed örömeit, meg a nehéz időkben sem. Amikor azonban Egmont a színpadon megjelenik, szinte nem is hisszük ezt el róla, vagy legalábbis nagyon csodálkozunk rajta, annyira fenségesen tragikus jelenség. S ilyen még a szerelmi jelenetekben is. Szó se róla: Egmont okos és bátor ember. Azt hisszük azonban, hogy az alak komor tragikus vonásainak az a feltűnő hangsúlyozása bizonyos egyoldalúságot okozott, s Egmont színes egyéniségének ez a szürkítése nem vált az előadás javára.

A címszerep

játszó Mecs Károly alakítása így, és ezért, kissé egyszínű. Az, amit a tragikus fenség megformálásában nyújt színvonalas, sőt helyenként határozottan kitűnő. Érzésünk és véleményünk szerint azonban Goethe több szálból fonta össze, több színből építette fel ezt az alakot.

Egmont szeretőjét, Klárát Földi Teri alakításában látjuk. A dráma alakja szélsőséges és ellentétes érzelmek viharai között vívódik. Földi Teri játéka azonban, sajnos, nem adta vissza mindezt teljes gazdaságában. A mérték-

tartás a pátoztásban, a modernsége törekvés a stílusban — ez határozottan jelentkezik az alakításban —, mintha több lenne a szükségénél. Klára alakja emiatt kissé színtelen.

Németalföld kormányzójának szerepét Miklós Klára játszotta. Jól sikerült, stílusos színészi munkája erőteljesen állította elének Pármal Margit higgadt alakját. Pagonyi Nándor Orániai Vilmosa hiteles, szemléletes. Kiss Ferenc Alba herceg szerepében fáradozik, erőteljesen látott. Fianak, Ferdinándnak az alakját Király Levente mutatta be. Úgy tűnt, mintha kissé idegenül mozgott volna szerepében. Horváth József beugrása Vansen irnok szerepében, jól sikerült. Szép, kidolgozott szövegmondása különösen dícsérendő. Machievelli szerepét Kovács János rokonszenves egyszerűséggel játszotta, Richard alakját Csikos Gábor sikeresen formálta meg. Jászai László romantikus felfogásban, erőteljes pátozzal mutatta be Brackenburt alakját.

Plasztikus, erőteljesen karakterisztikus játékokat láttunk a brüsszeli polgárokat alakító Mentess Józseftől, Kátay Endrétől és Katona András-tól. Mindegyikük határozott, sajátos arculatú embert formált, nagyon gazdag, kifejező színészi eszközökkel. Alakításuk az előadás legszebb teljesítményei közé tartozik.

Rövid szerepekben Gémesi Imrét, Marosi Károlyt, Környei Oskárt, Almási Albertet, Radnóthy Évát és Harmatei Józsefet láttuk.

Sándor Lajos díszletei sikerültek: modernnek, maiak, anélkül, hogy emiatt stílusatlanná váltak volna. Jó kezet biztosítottak a tragédia történelmi atmoszférájának felkeltéséhez. Kemény Fanny színpompás jelmezei jól szolgálták az előadás céljait.

Az előadás nagy értéke volt, hogy a dráma Beethoven teljes kísérezetével együtt mutat-ták be. A Goethe tragédiájával teljesen egyenrangú muzsika határozottan drámai funkciót képviselt az előadásban, s jelentősége a tragédia mondanivalójának kibontásában jóval túlnőtt a kísérőzene általános megszokott szerepén. A végig fegyverrel, pontosan és tartalmasan muzsikáló zenekart Vaszy Viktor, a drámai feladatokra koncentrálna, vezényelte. Különösen a nyitány előadása aratott szép és meglepő sikert.

Örkös László

Megnyílt a Szegedi Nőiszabó KSZ

4. sz. mértékutáni részlege

Marx tér 18. szám alatt, ahol női kabátok, kosztümök, ruhák, kalapok, férfi és női fehérnemű ízléses kivitelben, egyéni elgondolás szerint készülnek.

S 72 743

M Á R K Á S

ZONGORA

HARMONIKA

PIANINÓ

OTP-hitelre is vásárolható a HANGSZERBOLTBAN

Kárász utca 5.

S 72 757